

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет фізичної культури, спорту та реабілітації
Кафедра терапії, реабілітації та здоров'язберезувальних технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з
науково-педагогічної роботи
та освітньої діяльності
_____ Федірчик Т.Д.

« _____ » _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Здоров'язберезувальні технології та домедична допомога»

обов'язкова дисципліна

Освітньої-професійна програма: Англійська мова та зарубіжна література

Спеціальність: A4. Середня освіта
(за предметною спеціальністю A4.021 Англійська мова та зарубіжна література)

Галузь знань: A Освіта

Рівень вищої освіти: бакалаврський

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Здоров'язбережувальні технології та домедична допомога» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова та зарубіжна література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4. Середня освіта (за предметною спеціальністю А4.021 Англійська мова та зарубіжна література) галузі знань А Освіта, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича протокол № 5 від «28» квітня 2025 року.

Розробники: Пішак О.В. – д.мед.н., професор кафедри терапії, реабілітації та здоров'язбережувальних технологій; Романів Л.В. – к.мед.н., доцент кафедри терапії, реабілітації та здоров'язбережувальних технологій; Білоус В.В. – асистент кафедри терапії, реабілітації та здоров'язбережувальних технологій.

Викладач: Романів Л.В., доцент кафедри терапії, реабілітації та здоров'язбережувальних технологій, к.мед.н., доцент

Погоджено з гарантом ОП _____ Ольга БЕШЛЕЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри терапії, реабілітації та здоров'язбережувальних технологій
Протокол №1 від 26.08.25 р.

Завідувач кафедри _____ Лідія ДОЦЮК

Погоджено методичною радою факультету /навчально-наукового інституту
(де реалізується ОП)
Протокол №1 від 27.08.25 р.

Голова методичної ради _____ Оксана Киселиця

Схвалено

Науково-методичною радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Протокол № 1 від 28.08.25 р.

Голова науково-методичної ради _____ Тетяна ФЕДІРЧИК

©Пішак О.В., Романів Л.В., Білоус В.В., 2025 рік
©Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2025 рік

Мета навчальної дисципліни: полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю щодо організації безпечного освітнього середовища, використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу, здійснення профілактично-просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу з питань безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формування в учасників освітнього процесу культури здорового та безпечного життя, збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності, навичок надання домедичної допомоги при загрозливих життю та здоров'я станах.

Пререквізити:

Здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною такі предмети: «Основи анатомії та фізіології людини», «Основи безпеки життєдіяльності», «Основи шкільної гігієни», «Громадське здоров'я та медицина катастроф», що підвищуватиме ефективність засвоєння курсу. У разі необхідності, студенти можуть опрацювати зазначений матеріал у межах годин самостійної роботи, наприклад, за електронними курсами на платформі moodle.chnu.edu.ua.

Завдання вивчення навчальної дисципліни: підготовка педагога, здатного забезпечити всебічний розвиток дитини як особистості та найвищої цінності суспільства; формування у педагога свідомості щодо його моральної та юридичної відповідальності за стан здоров'я і збереження життя учасників освітнього процесу; проведення з учнями освітньо-профілактичної роботи з питань безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; проведення профілактичних заходів щодо травматизму та розповсюдження інфекційних хвороб у навчальних закладах; опанування навичок надання домедичної допомоги при загрозливих життю та здоров'ю станах.

Результати навчання

Студент повинен згідно стандартів вищої освіти (освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм) набути таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати професійні завдання, практичні проблеми та педагогічні ситуації в галузі загальної середньої освіти, характеризується комплексністю, виробленням та ухваленням рішень у непередбачуваних та навчальних контекстах, формування суджень, з врахуванням соціальних, наукових та етичних аспектів у відповідності до вимог організації освітньовиховного процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК12. Здатність уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК9. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами, зокрема надавати підтримку учням, які мають ознаки стресу.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей:

РН4. Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку.

РН6. Називає і пояснює принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН10. Демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності. РН11. Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Обирає педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і 31 завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 10. Уміє критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 12. Працює в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами, надавати підтримку учням, які мають ознаки стресу.

ПРН 14. Аналізує фактори освітньої нерівності та впроваджувати педагогічні стратегії, що забезпечують рівний доступ до якісної освіти для всіх здобувачів незалежно від їхніх індивідуальних особливостей чи соціального статусу.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3-й	5, 6	3	90	15	30	-	-	45	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1.					
	<i>Культура здорового та безпечного життя.</i>					
Тема 1. Поняття про здоров'я людини та здоров'язбережувальну діяльність учителя.	6	2	-	-	-	4
Тема 2. Вплив навколишнього середовища на здоров'я людини, принципи та методи захисту від зовнішніх небезпек.	10	2	4	-	-	4
Тема 3. Поняття про здоровий спосіб життя та його значення для здоров'я людини. Гігієнічні аспекти здорового способу життя.	6	-	2	-	-	4
Тема 4. Основи раціонального і здорового харчування людини.	6	-	2	-	-	4
Тема 5. Ризик-орієнтована поведінка, її наслідки та профілактика.	6	-	2	-	-	4
Тема 6. Репродуктивне здоров'я людини і статеве виховання.	4	2	-	-	-	2

Тема 7. Психічне здоров'я людини та профілактика його порушень.	6	-	2	-	-	4
Разом за ЗМ1	44	6	12	-	-	26
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Домедична допомога при загрозливих життю та здоров'ю станах.					
Тема 8. Організація та основні принципи надання домедичної допомоги. Діагностика життєво важливих функцій людини на етапі домедичної допомоги.	6	2	2	-	-	2
Тема 9. Маніпуляції, які можуть використовуватися на етапі домедичної допомоги.	7	-	4	-	-	3
Тема 10. Серцево-легенева реанімація.	4	-	2	-	-	2
Тема 11. Домедична допомога при гострих отруєннях та радіаційних ураженнях.	6	2	2	-	-	2
Тема 12. Домедична допомога при травматичних ушкодженнях.	8	2	4	-	-	2
Тема 13. Домедична допомога при нетравматичних загрозливих життю та здоров'ю станах.	4	2	-	-	-	2
Тема 14. Поняття про інфекційні хвороби та методи їх профілактики.	6	1	2	-	-	3
Тема 15. Соціально значущі хвороби людини, методи їх профілактики.	5	-	2	-	-	3
Разом за ЗМ2	46	9	18	-	-	19
Усього годин	90	15	30	-	-	45

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями - план
1	<p><i>Тема 1. Поняття про здоров'я людини та здоров'язбережувальну діяльність учителя.</i></p> <p>1.1. Поняття про здоров'я людини та чинники, які впливають на нього. Концепція здоров'я населення.</p> <p>1.2. Принципи профілактики захворювань та травмувань.</p> <p>1.3. Поняття про здоров'язбережувальні технології, класифікація.</p>

	<p>1.4. Мета, завдання здоров'язберезувальних технологій та їх значення для зміцнення здоров'я людини.</p> <p>1.5. Структура та типи здоров'язберезувальних технологій, які використовуються у загальноосвітніх закладах України.</p>
2	<p><i>Тема 2. Вплив навколишнього середовища на здоров'я людини, принципи та методи захисту від зовнішніх небезпек.</i></p> <p>2.1. Поняття про небезпеки. Характеристика небезпечних та шкідливих факторів.</p> <p>2.2. Надзвичайні ситуації мирного і воєнного часів. Цивільний захист в сучасних умовах.</p> <p>2.3. Захист населення у надзвичайних ситуаціях.</p>
3	<p><i>Тема 6. Репродуктивне здоров'я і статеве виховання.</i></p> <p>6.1. Поняття про репродуктивну функцію людини. Основні критерії статевого дозрівання.</p> <p>6.2. Гігієна статевого життя в різні вікові періоди.</p> <p>6.3. Умови виникнення вагітності. Запліднення. Вагітність: періоди розвитку плода, пологи.</p> <p>6.4. Домедична допомога та поведінка під час пологів.</p> <p>6.5. Раціональний режим дня, особиста гігієна, особливості рухового режиму та раціональне харчування вагітних та матерів-годувальниць.</p>
4	<p><i>Тема 8. Організація та основні принципи надання домедичної допомоги. Діагностика життєво-важливих функцій людини на етапі домедичної допомоги</i></p> <p>8.1. Основи законодавства України про охорону здоров'я.</p> <p>8.2. Поняття про види медичної допомоги.</p> <p>8.3. Загальні принципи та правила надання домедичної допомоги при нещасних випадках.</p> <p>8.4. Характеристика засобів, які використовуються для надання домедичної допомоги.</p>
5	<p><i>Тема 11. Домедична допомога при гострих отруєннях та радіаційних ураженнях.</i></p> <p>11.1. Поняття про отруту та сильнодіючі отруйні речовини (СДОР). Класифікація СДОР.</p> <p>11.2. Шляхи потрапляння отрути в організм людини та виведення.</p> <p>11.3. Основні симптоми та синдроми гострих отруєнь, їх характеристика.</p> <p>11.4. Загальні принципи надання домедичної допомоги при гострих отруєннях.</p>
6	<p><i>Тема 12. Домедична допомога при травматичних ушкодженнях.</i></p> <p>12.1. Поняття про травму. Класифікація травм.</p> <p>12.2. Правила поведінки з потерпілим при травмах.</p> <p>12.3. Поняття про травматичний шок та методи його профілактики.</p>

	12.4.Відкриті ушкодження (рани): класифікація ран; клінічні ознаки, можливі ускладнення, домедична допомога.
7	<p><i>Тема 13. Домедична допомога при нетравматичних загрозливих життю та здоров'ю станах.</i></p> <p>13.1. Клінічні ознаки та порядок надання домедичної допомоги при: «гострому животі»; порушенні прохідності дихальних шляхів; гострій судинній недостатності (непритомність, колапс, шок); тепловому, сонячному ударі; епілепсії; інсульті; серцевому нападі; гіпертонічній кризі; гострій серцевій недостатності; легеневої кровотечі; бронхіальній астмі.</p> <p>13.2. Утоплення: види (справжнє (синє), асфіктичне (біле), синкопальне), клінічні ознаки. Домедична допомога при утопленні.</p> <p>13.3. Ураження електричним струмом: загальні та місцеві ознаки; правила знеструмлення постраждалих, домедична допомога.</p>
8	<p><i>Тема 15. Поняття про інфекційні хвороби та методи їх профілактики.</i></p> <p>15.1. Інфекційні хвороби: визначення, класифікація, особливості перебігу.</p> <p>15.2. Поняття про епідеміологію та епідемічний процес: джерело інфекції, механізми, шляхи та фактори передачі інфекції, методи профілактики.</p> <p>15.3. Імунітет: визначення, види. Методи створення набутого активного та пасивного імунітету. Календар щеплень.</p>

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями - план
1	<p><i>Тема 2. Вплив навколишнього середовища на здоров'я людини, принципи та методи захисту від зовнішніх небезпек.</i></p> <p>1.Класифікація надзвичайних ситуацій та їх коротка характеристика.</p> <p>2.Поняття про тектонічні стихійні лиха. Дії населення при загрозі тектонічних природних небезпек.</p> <p>3.Поняття про топологічні стихійні лиха. Дії населення при загрозі топологічних природних небезпек.</p> <p>4.Поняття про метеорологічні стихійні лиха. Дії населення при загрозі метеорологічних природних небезпек.</p> <p>5.Поняття про техногенні небезпеки. Профілактика їх виникнення.</p> <p>6. Дії населення під час природних небезпек.</p>
2	<p><i>Тема 3. Поняття про здоровий спосіб життя та його значення для здоров'я людини. Гігієнічні аспекти здорового способу життя.</i></p> <p>1.Загальні відомості про здоровий спосіб життя та його компоненти.</p> <p>2.Особиста гігієна та її значення для здоров'я людини.</p>

	<p>3. Навички та засоби догляду за шкірою, волоссям, ротовою порожниною, вухами, носом, очима.</p> <p>4. Педикульоз, види, прояви хвороби, принципи лікування, профілактика.</p> <p>5. Гігієнічні основи режиму дня, його значення для здоров'я людини та біоритмологічна залежність.</p> <p>6. Загартовування: види, принципи, правила, механізм оздоровлюючої дії.</p>
3	<p><i>Тема 4. Основи раціонального і здорового харчування людини.</i></p> <p>1. Раціональне харчування: визначення, закони, принципи, правила, рекомендації ВООЗ.</p> <p>2. Фізіологічні потреби людини в харчових складниках (білках, жирах, вуглеводах, вітамінах, мінеральних речовинах).</p> <p>3. Поняття про дієту та дієтотерапію. Основні положення дієтотерапії. Поняття про посилене харчування, оцядну дієту, розвантажувальні дні, голодування, вегетаріанство, індивідуальну дієту, дієтичні столи.</p> <p>4. Безпека харчування. Небезпечні харчові продукти. Поняття про харчові добавки та їх безпечність. Забруднення харчових продуктів токсичними речовинами та радіонуклідами, шляхи потрапляння їх у їжу.</p> <p>5. Харчові інфекції.</p>
4	<p><i>Тема 5. Ризик-орієнтована поведінка, її наслідки та профілактика.</i></p> <p>1. Поняття про ризик-орієнтовну поведінку людини та її вплив на здоров'я.</p> <p>2. Поняття про психічну та фізичну залежність.</p> <p>3. Шкідливі для здоров'я звички: тютюнопаління, алкоголізм, наркоманія, токсикоманія, кавоманія тощо. Характеристика негативного впливу на організм людини шкідливих звичок.</p> <p>4. Соціально-педагогічні методи профілактики шкідливих звичок.</p> <p>5. Комп'ютерний синдром: визначення, вплив на здоров'я людини, профілактика.</p>
5	<p><i>Тема 7. Психічне здоров'я людини та профілактика його порушень.</i></p> <p>1. Поняття про психічне здоров'я людини. Фактори, що впливають на його формування та порушення.</p> <p>2. Поняття про характер і темперамент людини. Їх вплив на безпеку життєдіяльності.</p> <p>3. Значення психологічного клімату колективу, його вплив на самопочуття та здоров'я людини.</p> <p>4. Поняття про психоемоційне напруження (стрес, дистрес), поняття про стресогенні захворювання та їх профілактику.</p> <p>5. Типові моделі психологічних реакцій людей у випадку екстремальних ситуацій.</p>

	<p>6. Види та методи формування та підтримання особистої психологічної стійкості людини в екстремальних умовах.</p> <p>7. Ризики суїцидальної поведінки та їх профілактика.</p>
6	<p><i>Тема 8. Діагностика життєво-важливих функцій людини на етапі домедичної допомоги.</i></p> <p>1. Поняття про вітальні функції організму та їх значення в діагностиці стану здоров'я людини.</p> <p>2. Температура тіла: характеристика, методика, правила та місця визначення. Нормальні показники залежно від віку та фізіологічного стану.</p> <p>3. Пульс: характеристика, методика та місця визначення, нормальні показники залежно від віку та фізіологічного стану. Поняття про тахікардію, брадикардію, аритмію.</p> <p>4. Артеріальний тиск: характеристика, поняття про систолічний, діастолічний та пульсовий тиск, нормальні показники АТ залежно від віку та фізіологічного стану. Методика та правила вимірювання АТ. Поняття про гіпертензію та гіпотензію.</p> <p>5. Дослідження зовнішнього дихання: типи дихання та їх характеристика. Техніка підрахунку дихальних рухів. Нормальні показники залежно від віку та фізіологічного стану. Поняття про задишку, задуху (ядуху), асфіксію.</p> <p>6. Діагностика стану свідомості на етапі домедичної допомоги</p>
7	<p><i>Тема 9. Маніпуляції, які можуть використовуватися на етапі домедичної допомоги.</i></p> <p>1. Поняття про пов'язку та перев'язку. Класифікація пов'язок. Основні перев'язувальні матеріали.</p> <p>2. Правила бинтування (вимоги до того, хто бинтує, та до того, кому накладають пов'язку).</p> <p>3. Техніка виконання пов'язок: спіральної; повзучої; черепахоподібної; хрестоподібної; колосоподібної; пращоподібної; косинкової; Дезо.</p> <p>4. Транспортна іммобілізація: визначення, види та правила застосування. Принципи та правила транспортування потерпілих.</p> <p>5. Способи введення лікарських препаратів в організм людини.</p> <p>6. Техніка виконання підшкірних та внутрішньом'язових ін'єкцій.</p> <p>7. Введення лікарських препаратів за допомогою шприц-тюбику.</p> <p>8. Проби на чутливість до лікарських засобів (скарифікаційна, під'язикова, шкірна проби).</p> <p>9. Найпростіші фізіопроцедури: гірчичники, банки, компреси, примочки, міхур із льодом, грілка. Техніка виконання. Покази та протипокази для їх проведення.</p> <p>10. Промивання шлунку зондовим та беззондовим способом: техніка виконання, показання та протипоказання.</p>

8	<p><i>Тема 10. Серцево-легенева реанімація.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні поняття про термінальні стани та реанімацію. 2. Клінічна, соціальна та біологічна смерть: визначення, клінічні ознаки. 3. Техніка виконання серцево-легеневої реанімації згідно сучасних рекомендацій. 4. Особливості проведення СЛР дітям та людям похилого віку.
9	<p><i>Тема 11. Домедична допомога при гострих отруєннях та радіаційних ураженнях.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клінічні ознаки та домедична допомога при отруєнні: алкоголем та його сурогатами, метиловим спиртом, антифризом, лугами та кислотами, чадним та побутовим газом, грибами, отруйними рослинами (беладона, блекота, дурман тощо.). 2. Домедична допомога при укусах змій та комах. 3. Поняття про харчові токсикоінфекції, клінічні ознаки, домедична допомога. 4. Іонізуюче випромінювання: поняття, види, біологічна дія, характеристика, з точки зору небезпеки для людини. 5. Захист та надання домедичної допомоги при опроміненні іонізуючим випромінюванням. 6. Поняття про гостру променеви хворобу.
10	<p><i>Тема 12. Домедична допомога при травматичних ушкодженнях.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закриті ушкодження (забій, розтягнення, розрив, вивих): клінічні ознаки, домедична допомога. 2. Синдром тривалого здавлювання: визначення, клінічні ознаки, об'єм та послідовність надання домедичної допомоги. 3. Переломи кісток: визначення, класифікація, абсолютні та відносні ознаки, домедична допомога. 4. Черепно-мозкова травма (струс та забій головного мозку): клінічні ознаки, домедична допомога. 5. Пошкодження хребта: клінічні ознаки, домедична допомога. 6. Механічна травма грудної клітини: (забій, струс, стиснення, переломи ребр, пневмоторакс): клінічні ознаки, домедична допомога. 7. Механічна травма органів черевної порожнини: клінічні ознаки, домедична допомога. 8. Опіки: визначення, види, ступень важкості, визначення площі опіку, можливі ускладнення, домедична допомога. Поняття про опікову хворобу та опіковий шок. 9. Відмороження: причини виникнення, ступень важкості, домедична допомога.
11	<p><i>Тема 14. Поняття про інфекційні хвороби та методи їх профілактики</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Профілактика інфекцій в залежності від механізму їх передачі. 2. Поняття про дезінфекцію, стерилізацію, дезінсекцію, дератизацію.

	<p>3. Особливо небезпечна інфекція: визначення, хвороби, які відносяться до ОНІ, особливості їх епідеміології, дії населення в осередку ОНІ. Поняття про епідемію, пандемію, карантин, обсервацію.</p> <p>4. Дитячі інфекції (кір, краснуха, вітряна віспа, епідемічний паротит, коклюш, скарлатина): особливості епідеміології, клінічні ознаки, принципи лікування, профілактика.</p> <p>5. Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей.</p> <p>6. Алергічні реакції: кропив'янка, анафілактичний шок, набряк Квінке, синдром Лайєла, синдром Стівенса-Джонсона. Клінічні прояви, домедична допомога.</p>
12	<p><i>Тема 15. Соціально значущі хвороби людини, методи їх профілактики.</i></p> <p>1. Поняття про соціально зумовлені та соціально значущі хвороби.</p> <p>2. СНІД.</p> <p>3. Туберкульоз.</p> <p>4. Венеричні хвороби.</p> <p>5. Коронавірусна інфекція (COVID-19) особливості епідеміології, клінічні ознаки, принципи лікування, профілактика.</p>

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Види роботи
1	<i>Промоція здоров'я. Види, форми та методи.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект.
2	<i>Дії населення під час хімічної, біологічної та радіаційної небезпеки.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект або презентацію.
3	<i>Оптимальний руховий режим, механізм оздоровчої дії фізичних навантажень. Поняття про гіподинамію, її шкода здоров'ю людини.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект.
4	<i>Основні недоліки харчування громадян.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект.
5	<i>Соціально-педагогічні методи профілактики шкідливих звичок.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (есе).
6	<i>Методи планування сім'ї. Способи контрацепції.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (презентацію).
7	<i>Види та методи формування та підтримання особистої психологічної стійкості людини в екстремальних умовах.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект.

8	<i>Діагностика стану свідомості на етапі домедичної допомоги.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (презентацію).
9	<i>Принципи та правила підготовки пацієнта до лабораторних та інструментальних методів обстеження.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (презентацію).
10	<i>Клінічна, соціальна та біологічна смерть: визначення, клінічні ознаки.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (презентацію).
11	<i>Клінічні ознаки та домедична допомога при отруєнні леткими отруйними речовинами (хлор, аміак, чадний, побутовий газ тощо).</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (презентацію).
12	<i>Відмороження та загальне переохолодження (замерзання): причини виникнення, ступень важкості, домедична допомога.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (презентацію).
13	<i>Ураження електричним струмом: загальні та місцеві ознаки; правила знеструмлення постраждалих, домедична допомога.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (презентацію).
14	<i>Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (презентацію).
15	<i>Коронавірусна інфекція (COVID-19) особливості епідеміології, клінічні ознаки, принципи лікування, профілактика.</i> Види роботи: опрацювати літературу, підготувати конспект (презентацію).

Контроль виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання проводиться в рамках модульного контролю відповідно до тем змістових модулів. Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

Методи навчання

Дисципліною передбачене проведення лекцій, практичних занять. Самостійна робота, пов'язана з опрацюванням матеріалів лекцій та літературних джерел за відповідною тематикою, супроводжується формуванням напрацювань, що в подальшому буде використане під час заліку. Для досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів у

дисципліні використовуються інтерактивні методи навчання: робота в малих групах та інші освітні технології.

Методи навчання:

лекції: пояснювально-ілюстративний метод, презентації;

робота з книгою: з навчально-методичною, науковою та нормативною літературою;

практичні заняття: репродуктивний метод, дослідницький метод; виконання практичних навичок на манекенах; тестування в системі електронного навчання;

самостійна робота: підготовка презентацій, рефератів, а також формуванням напрацювань для виконання і захисту практичних робіт.

Система контролю та оцінювання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи контролю навчальних досягнень студентів:

- Опитування
- Експрес опитування
- Фронтальне опитування
- Тестування
- Письмові роботи
- Розв'язок задач
- Виконання практичних навичок на манекенах

Формою підсумкового контролю є *залік*.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Здоров'язберезувальні технології та домедична допомога» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь, навичок тощо.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічним працівником на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю забезпечення зворотного зв'язку

між науково-педагогічними працівниками та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів.

Методи поточного контролю

Усне опитування – бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідальна форма – бесіда. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі, можуть застосовуватися дидактичні картки, ігри, технічні засоби.

Тест (тест досягнень, тематичне тестування) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами. Перевага тестів у їх об'єктивності, тобто незалежності перевірки та оцінки знань від викладача.

Письмові роботи – забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння матеріалу. У письмовій роботі студенту необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування практичних ситуацій.

Модуль-контроль: перевірка знань, шляхом написання контрольної роботи, що включає ряд теоретичних питань, тестових та творчих завдань з обсягу викладеного на лекціях та опрацьованого на семінарських заняттях матеріалу та засвоєного студентами у звітний модульний період.

Критерії оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)															Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1							Змістовий модуль № 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	40	100
2	10	4	4	4	2	4	4	4	4	4	4	2	4	4		

T1.1, T1.2 ... T2.3 – теми змістових модулів. Оцінка за опрацювання питань, винесених на самостійну роботу, враховується у загальній кількості балів за відповідною темою.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- 1) модульний контрольний захід (30 балів);
- 2) поточний контроль оцінюється робота студентів на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійного опрацювання студентами, виконання практичних завдань, творчих робіт, презентацій, тестових і письмових робіт (30 балів);
- 3) відповідь під час заліку (40 балів);
- 4) виконання індивідуальних завдань або участь у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри.

Модульний контроль:

28-30 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичні питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

21-27 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичні питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використавши на достатньому рівні обов'язкову літературу.

15-20 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

9-14 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

4-8 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

1-3 бали отримують студенти, які поверхово розкрили окремі положення окремого питання і допустили при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Поточний контроль

Такий вид контролю може здійснюватися у таких формах:

- вибіркове усне опитування на початку заняття;
- фронтальне стандартизоване опитування під час практичних занять;
- фронтальна перевірка готовності студентів до заняття;
- письмові відповіді на окремі питання семінарського заняття;
- відпрацювання практичних навичок на манекенах;
- розв'язання ситуаційних задач;
- захист мультимедійних презентацій.

Максимальна кількість балів за роботу на одному семінарському занятті становить 5 балів.

✓ **Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі**

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль:

36-40 балів виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

31-35 бал виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

20-30 балів виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

20 балів виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

15 балів виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

10 балів виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль-контролю (залік) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою та шкалою ЄКТС**.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Змістовий модуль №1

1. Поняття про здоров'я людини та чинники, які впливають на нього. Концепція здоров'я населення.
2. Промоція здоров'я. Види, форми та методи. Принципи профілактики захворювань та травмувань.
3. Поняття про здоров'язбережувальні технології, класифікація, мета, завдання, значення для зміцнення здоров'я людини.
4. Структура та типи здоров'язбережувальних технологій, які використовуються у загальноосвітніх закладах України.
5. Поняття про безпеки. Характеристика небезпечних та шкідливих факторів. Класифікація надзвичайних ситуацій та їх коротка характеристика.
6. Види природних небезпек та методи захисту (тектонічні, топологічні та метеорологічні стихійні лиха).
7. Техногенні безпеки, їх вплив на життєдіяльність людини та засоби захисту (шум, вібрація, ультразвук, інфразвук, іонізуюче випромінювання, електромагнітне випромінювання).
8. Соціально-політичні безпеки (війни, тероризм, екстремальні ситуації криміногенного характеру) характеристика та способи їх уникнення.

9. Загальні відомості про здоровий спосіб життя та його компоненти.
10. Особиста гігієна та її значення для здоров'я людини. Навички та засоби догляду за шкірою, волоссям, ротовою порожниною, вухами, носом, очима.
11. Гігієнічні основи режиму дня, його значення для здоров'я людини та біоритмологічна залежність. Раціональний режим праці та відпочинку. Оптимальний руховий режим, механізм оздоровчої дії фізичних навантажень.
12. Загартовування: види, принципи, правила, механізм
13. Раціональне харчування: визначення, закони, принципи, правила, рекомендації ВООЗ.
14. Поняття про функції їжі. Фізіологічні потреби людини в харчових складниках (білках, жирах, вуглеводах, вітамінах, мінеральних речовинах).
15. Поняття про діету та дієтотерапію. Основні положення дієтотерапії. Поняття про посилене харчування, ощадну діету, розвантажувальні дні, голодування, вегетаріанство, індивідуальну діету, дієтичні столи.
16. Безпека харчування. Небезпечні харчові продукти. Харчові інфекції. Поняття про харчові добавки та їх безпечність. Забруднення харчових продуктів токсичними речовинами та радіонуклідами, шляхи потрапляння їх у їжу.
17. Поняття про ризик-орієнтовну поведінку людини. Характеристика негативного впливу на організм людини шкідливих звичок (тютюнопаління, алкоголізм, наркоманія, токсикоманія тощо). Поняття про психічну та фізичну залежність. Соціально-педагогічні методи профілактики шкідливих звичок.
18. Комп'ютерний синдром: визначення, вплив на здоров'я людини, профілактика.
19. Поняття про репродуктивну функцію людини. Основні критерії статевого дозрівання.
20. Гігієна статевого життя в різні вікові періоди.
21. Жіночий статевий цикл, його стадії. Умови виникнення вагітності. Запліднення.
22. Вагітність: періоди розвитку плода, пологи. Критичні періоди розвитку дитини.
23. Домедична допомога та поведінка під час пологів.
24. Раціональний режим дня, особиста гігієна, особливості рухового режиму та раціональне харчування вагітних та матерів-годувальниць.
25. Методи планування сім'ї. Способи контрацепції. Поняття про передчасне переривання вагітності (аборт) та його вплив на здоров'я та репродуктивну функцію жінки.
26. Поняття про психічне здоров'я людини. Фактори, що впливають на його формування та порушення. Характер і темперамент людини, їх вплив на безпеку життєдіяльності.
27. Значення психологічного клімату колективу, його вплив на самопочуття та здоров'я людини. Поняття про інформаційну безпеку та заходи її забезпечення.

28. Поняття про психоемоційне напруження (стрес, дистрес), поняття про стресогенні захворювання (неврози, неврастенії, синдром хронічної втомлюваності, тощо) та їх профілактику.

29. Типові моделі психологічних реакцій людей у випадку екстремальних ситуацій.

30. Види та методи формування та підтримання особистої психологічної стійкості людини в екстремальних умовах. Ризики суїцидальної поведінки та їх профілактика.

Змістовий модуль №2

31. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Поняття про види медичної допомоги.

32. Загальні принципи та правила надання домедичної допомоги при нещасних випадках. Характеристика засобів, які використовуються для надання домедичної допомоги.

33. Поняття про вітальні функції організму та їх значення в діагностиці стану здоров'я людини. Діагностика стану свідомості на етапі домедичної допомоги.

34. Температура тіла: характеристика, методика, правила та місця визначення. Медичні термометри, їх будова, умови зберігання, дезінфекція. Нормальні показники залежно від віку та фізіологічного стану.

35. Пульс: характеристика, методика та місця визначення, нормальні показники залежно від віку та фізіологічного стану. Поняття про тахікардію, брадикардію, аритмію.

36. Артеріальний тиск: характеристика, поняття про систолічний, діастолічний та пульсовий тиск, нормальні показники АТ залежно від віку та фізіологічного стану. Методика та правила вимірювання АТ. Поняття про гіпертензію та гіпотензію.

37. Дослідження зовнішнього дихання: типи дихання та їх характеристика. Техніка підрахунку дихальних рухів. Нормальні показники залежно від віку та фізіологічного стану. Поняття про задишку, задуху (ядуху), асфіксію.

38. Поняття про пов'язку та перев'язку. Класифікація пов'язок. Основні перев'язувальні матеріали. Правила бинтування (вимоги до того, хто бинтує, та до того, кому накладають пов'язку).

39. Принципи та правила транспортування потерпілих. Транспортна іммобілізація: визначення, види та правила застосування.

40. Поняття про терапевтичну, побічну та токсичну дію лікарських препаратів. Способи введення лікарських препаратів в організм людини.

41. Принципи та правила підготовки пацієнта до лабораторних та інструментальних методів обстеження.

42. Загальні поняття про термінальні стани та реанімацію. Клінічна, соціальна та біологічна смерть: визначення, клінічні ознаки.

43. Техніка виконання серцево-легеневої реанімації згідно сучасних рекомендацій. Особливості проведення СЛР дітям та людям похилого віку.

44. Поняття про отруту та сильнодіючі отруйні речовини (СДОР). Класифікація СДОР. Шляхи потрапляння отрути в організм людини та виведення.
45. Основні симптоми та синдроми гострих отруєнь, їх характеристика.
46. Загальні принципи надання домедичної допомоги при гострих отруєннях.
47. Поняття про харчові токсикоінфекції, клінічні ознаки, домедична допомога.
48. Іонізуюче випромінювання: поняття, види, біологічна дія, характеристика, з точки зору небезпеки для людини. Захист та надання домедичної допомоги при опроміненні іонізуючим випромінюванням.
49. Поняття про травму. Класифікація травм. Правила поведінки з потерпілим при травмах.
50. Поняття про травматичний шок та методи його профілактики.
51. Відкриті ушкодження (рани): класифікація ран; клінічні ознаки, можливі ускладнення, домедична допомога.
52. Кровотечі: визначення, види, основні клінічні ознаки кровотеч, ступень важкості залежно від об'єму втраченої крові, можливі ускладнення.
53. Клінічні ознаки, способи та техніка виконання тимчасової зупинки зовнішніх кровотеч.
54. Клінічні ознаки та принципи домедичної допомоги при внутрішніх кровотечах.
55. Закриті ушкодження (забій, розтягнення, розрив, вивих): клінічні ознаки, домедична допомога.
56. Синдром тривалого здавлювання: визначення, клінічні ознаки, об'єм та послідовність надання домедичної допомоги.
57. Переломи кісток: визначення, класифікація, абсолютні та відносні ознаки, домедична допомога.
58. Черепно-мозкова травма (струс та забій головного мозку): клінічні ознаки, домедична допомога.
59. Пошкодження хребта: клінічні ознаки, домедична допомога.
60. Механічна травма грудної клітини: (забій, струс, стиснення, переломи ребр, пневмоторакс): клінічні ознаки, домедична допомога.
61. «Гострий живіт»: визначення, клінічні ознаки, домедична допомога.
62. Опіки: визначення, види, ступень важкості, визначення площі опіку, можливі ускладнення, домедична допомога. Поняття про опікову хворобу та опіковий шок.
63. Відмороження: причини виникнення, ступень важкості, домедична допомога. Загальне переохолодження (замерзання): причини виникнення, клінічні ознаки, домедична допомога.
64. Утоплення: види (справжнє (синє), асфіктичне (біле), синкопальне), клінічні ознаки, домедична допомога.
65. Ураження електричним струмом: загальні та місцеві ознаки; правила знеструмлення постраждалих, домедична допомога.

66. Інфекційні хвороби: визначення, класифікація, особливості перебігу. Поняття про епідеміологію та епідемічний процес: джерело інфекції, механізми, шляхи та фактори передачі інфекції, методи профілактики.

67. Імунітет: визначення, види. Методи створення набутого активного та пасивного імунітету. Календар щеплень.

68. Профілактика інфекцій в залежності від механізму їх передачі. Поняття про дезінфекцію, стерилізацію, дезінсекцію, дератизацію.

69. Особливо небезпечна інфекція: визначення, хвороби, які відносяться до ОНІ, особливості їх епідеміології, дії населення в осередку ОНІ. Поняття про епідемію, пандемію, карантин, обсервацію.

70. Дитячі інфекції (кір, краснуха, вітряна віспа, епідемічний паротит, коклюш, скарлатина): особливості епідеміології, клінічні ознаки, принципи лікування, профілактика.

71. Алергічні реакції: кропив'янка, анафілактичний шок, набряк Квінке, синдром Лайєла, синдром Стівенса-Джонсона. Клінічні прояви, домедична допомога.

72. Поняття про соціально зумовлені та соціально значущі хвороби (СНІД, туберкульоз, венеричні хвороби тощо). Профілактика.

73. Клінічні ознаки та порядок надання домедичної допомоги при гострої судинної недостатності (непритомність, колапс, шок, тепловий та сонячний удар).

74. Клінічні ознаки та порядок надання домедичної допомоги при комі, інсульті, епілепсії.

75. Клінічні ознаки та порядок надання домедичної допомоги при серцевому нападі, гіпертонічній кризі, гострій серцевій недостатності.

76. Клінічні ознаки та порядок надання домедичної допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів, нападі бронхіальної астми.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/ або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

● **Основна**

1. Надання домедичної допомоги потерпілим: навч. пос. / О.В. Пішак, Л.В. Романів, Л.Г. Доцюк. – Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. – 201 с.
2. Сучасні здоров'язбережувальні технології : монографія / за загальною редакцією проф. Ю. Д. Бойчука. – Харків : Оригінал, 2018. – 724 с. Алгоритми надання невідкладної допомоги при критичних станах / За ред. І. І. Тітова. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 344 с.
3. Будзин В., Гузій О. Основи медичних знань : навч. посіб. Львів : ЛДУФК, 2018. –148 с.
4. Основи медичних знань та долікарської допомоги. Підручник. - Я.І.Федонюк, В.С. Грушко, Л.Я. Федонюк, А.М. Пришпяк, М.В. Ющак; за ред. В.С. Грушка: Видавництво «Новий Світ-2000», 2019. — 590 с.
5. Основи медичних знань та долікарської допомоги : підруч. для студ. вищ. навч. закл. III - IV рівнів акредитації / [Федонюк Я. І. та ін.] ; за ред. Я. І. Федонюка, В. С. Грушка. - Т. : Навчальна книга - Богдан, 2012. - 727 с.
6. Плахтій П.Д. Основи медичних знань : навчально-методичний посібник / П.Д.Плахтій, Л.С.Соколенко, Н.В.Гутарева. — Кам'янецьПодільський: ТОВ "Друкарня Рута" , 2013. — 268 с.
7. Мелега К.П. Сучасні технології здоров'язбереження: навчальний посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2018. 200 с.
8. Основи здорового способу життя / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега та ін. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. 264 с.
9. Основи харчування: підручник / М.І. Кручаниця, І.С. Миронюк, Н.В. Розумикова, та ін. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 252 с.

● **Додаткова**

1. Михальський А.В., Жигульова Е.О., Михальська Ю.А. М 69 Здоров'язберігаючі технології при роботі з дітьми із особливими освітніми потребами : Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2020. 228 с.
2. Презлята Г. Здоровий спосіб життя : ідеї, пошуки, досвід : монографія / Г. Презлята. – Ів.-Франківськ : НАІР, 2013. – 484 с.
3. Сливка Л. Екологія дитинства : навчально-методичний посібник / Л. Сливка. – Івано-Франківськ : НАІР, 2014. – 164 с. 8. Сливка Л. Оздоровчі технології і техніки терапевтичного спрямування / Л. Сливка. – Івано-Франківськ, 2013. – 94 с.
- 4 . Основи здорового способу життя / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега та ін. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2018. 264 с.
4. Основи харчування: підручник / М.І. Кручаниця, І.С. Миронюк, Н.В. Розумикова, та ін. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 252 с.
5. Грицай Ю. О., Бірюк С. В., Литвиненко О. М. Педагогічні основи здоров'язберігаючого навчального процесу школярів: навч. посіб. Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2015. 214 с

Посилання на інформаційні ресурси

1. «Основи медичних знань» / Електронний посібник: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/18494/1/O_Moisak_Osn_med_znan_2016_Z_FZFVS.pdf
2. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія [за заг. ред. Л.М. Рибалко]. Тернопіль : Осадца В.М., 2019.

<http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%97%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%8F%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%962019.pdf>

3. «Здоров'язберігаюча діяльність учителя початкової школи» / електронний навчальний посібник:
<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/1654/1/%D0%94%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%97%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2.pdf>
4. «Підготовка вчителя до розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів» / монографія:
<http://eprints.zu.edu.ua/21748/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%90%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%89%D1%83%D0%BA%202016.pdf>
5. Сучасні здоров'язбережувальні технології : монографія / за загальною редакцією проф. Ю. Д. Бойчука. – Харків : Оригінал, 2018.
http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_zdor_ta_korr_os/M_Suchasni_ZZT.pdf
6. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах (накази МОЗ України): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text>
7. Курс «Здоров'язбережувальні технології та домедична допомога» [Електронний ресурс]. — Режим доступу:
<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3700>

Політика академічної доброчесності

Впродовж семестру для перевірки знань студентів та контролю за самостійною роботою застосовують письмові роботи та тестовий контроль. При виконанні різних форм робіт студенти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

<https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyyla-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>

Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdo-datky-31102023.pdf>

та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalno-universytetu.pdf>